No 1843

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5,00; voor de buitensteden *f* 6,00; franco door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden*, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

MAANDAG, 16 MEI.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

Uithoofde van het PINKSTERFEEST zal de *Tijd* Maandag avond niet verschijnen.

AMSTERDAM, 14 Mei.

Wij achten ons verpligt onze Amsterdamsche vrienden voor een misverstand te waarschuwen. Zij hebben bij herhaling aangekondigd gezien de lijst van Kandidaten voor de Tweede Kamer van de vereeniging *de Grondwet*, en als onderteekenaars van die lijst personen aangetroffen, die zij gaarne zouden raadplegen over de te doene keuze. Intusschen behoort men in acht te nemen, dat de Kiesvereeniging *de Grondwet* niet vormt eene vergadering van personen, welke eenstemmig over de staatsaangelegenheden denken, maar zich heeft ingerigt tot een ligchaam van stemopneming zonder bepaalde staatkundige strekking. Zoo kan het gebeuren, dat de meerderheid der Vergadering eene lijst van Kandidaten goedstemt, welke, naar het oordeel des Bestuurs, niet behoorden gekozen te worden. Het Bestuur, de Heeren Donker Curtius, Wolterbeek, Alberdingk Thijm c. s. verklaren alleen maar, dat de uitslag der stemming geweest is gelijk zij 't in hun berigt opgeven.

Inderdaad verdienen dan ook, in onze schatting, vier van de Kandidaten der Vereeniging *de Grondwet* volstrekt geene aanbeveling:

De heer J. C. Baud, de gewezen minister, de man van het glazen huis, is genoeg bekend.

Prof. J. Bosscha is de Prezident van het uitsluitingsgenootschap *Welstand*, in welks boezem hij de getuigenis heeft afgelegd, dat de Protestanten niet moesten willen gelijkstelling met, maar overwigt op de Katholieken.

De heer S. R. van Franck is om zijn sterk anti-Katholicismus de kandidaat der partij van den heer Groen.

De heer H. Stolte is de man, die den blaam onwederlegd laat, dat hij zijn katholieke leveranciers om hun geloof gedaan heeft gegeven.

Ieder ziet hieruit dat leden en bestuurders van de Vereeniging de *Grondwet*, voor zoo ver zij of Katholiek of konstitutioneel, liberaal in goeden zin, zijn, de verantwoordelijkheid niet op zich kunnen laden van bovengenoemde personen aan te bevelen. Het is de reaktionaire meerderheid der vereeniging, die aanbeveelt; het zijn [illegible] de bestuurders.

Mogten er van onze vrienden zijn, die de bovengenoemde kandidaten reeds op hun billet hadden ingevuld, wij verzoeken hen dringend, na deze inlichting, die namen door te halen en door onze kandidaten te doen vervangen.

Aanstaanden Dingsdag hebben de verkiezingen plaats voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal. Wij hopen dat al onze vrienden hier ter stede eenparig hunne stemmen zullen uitbrengen op de ondergestaande kandidaten:

M^R. P. P. VAN BOSSE [illegible]

J^HR. J. P CORNETS DE GROOT.

M^R. M. H. GODEFROI.

M^R. J. HEEMSKERK B^Z.

J. C. RIJK.

die allen verklaard hebben deze kandidatuur aan te nemen.

Een laatst woord aan onze vrienden.

Gedoogt dat wij u nogmaals aansporen, om de kandidaten uwer keuze krachtig te ondersteunen.

Er blijve niemand der onzen achter! Dat niemand der onzen zich verontschuldige met het voorwendsel der traagheid of der onverschilligheid: wat zal mijne stem baten? Iedere stem is eene stem, en hij, die haar ongebruikt laat, hij blijft te kort aan zijn pligt. Als uw huis in brand staat, zult gij dan vragen: wat zal mijn emmer baten tot aanvoer van water? — Nederland staat in den brand der hartstogten. Uwe stem zal bijdragen om dien brand te blusschen. Zoo gij uwe stem weigert: gij moogt zien, dat gij het voor God, uw geweten en uw Vaderland verantwoordt.

Dat al onze vrienden van elk distrikt eensgezind zijn. Dat zij allen als één man denzelfden kandidaat, of zoo er meer te kiezen zijn, dezelfde kandidaten stemmen. Wie anders stemt dan zijne vrienden, hij werpt zijne stem verloren; hij doet gelijk de onverschillige of de trage, die zich aan de verkiezing onttrekt; 't is zoo goed alsof hij niet stemde.

Daarom, waar het noodig mogt zijn, de handen aan 't werk. De vrienden gewaarschuwd *wie* en *hoe* er moet worden gekozen!

Maar dat bij den grootst mogelijken ijver een ieder onzer vrienden kalm en rustig blijve. Dat niemand zijnen tegenstander onheusch bejegene. Ons streven moet geen ander zijn dan rust en vrede, verdraagzaamheid en liefde, orde en regt, vrijheid en welvaart te bevorderen.

Bidden wij daartoe gezamenlijk gedurende de twee Pinksterfeestdagen, die de verkiezing voorafgaan. Smeken wij God, dat hij zijnen geest van wijsheid en liefde afzende, niet alleen over ons, niet alleen over den Koning en zijne dienaren, maar tevens ook over al onze tegenstanders. Hij die de harten van koningen en volken in zijne handen draagt en ze kneedt naar zijn welbehagen; Hij is magtig om der tweedragt palen te stellen en de vijandschap in liefde te verkeeren. Daarom een gezamenlijk gebed tot Hem, die de levendige bron en het gloeijend vuur der Liefde is; *Sursum corda*, de harten om hoog!

En dat dan Dingsdag aanstaande ieder zijn pligt doe; wij zullen dan den uitslag gerust kunnen afwachten.

Wij hebben het billijke vertrouwen, dat de vuurproef, die wij ondergaan, tot welzijn van allen zal strekken, en dat het werk der verkiezingen, onder Gods zegen, zal afloopen tot behoud van Koning en Vaderland.

Eene Utrechtsche stem wijst op het Pinksterfeest, op grond dat het van de aanstaande stemming zal afhangen of het vaderland door Pius den Negende, dan of »het door Willem den Derde geregeerd zal worden". Dat staat er letterlijk te lezen. Wat eene onbeschaamdheid Hem, die het licht en de waarheid is, te hulp te roepen van de leugen! Helaas, zij gaan ver de pogingen om het gezonde volksverstand te verschalken.

Is het niet zonneklaar, dat met het werk der verkiezingen Pius IX niets gemeens heeft, en zelfs niet de Koning Willem III, althans niet in dien zin, waarin *Philodemus* hem er in betrekt.

Gelijk de quæstie nu staat, is er zelfs geen spraak meer van Thorbecke. Er valt slechts te beslissen of de heer Groen van Prinsterer al dan niet het roer van Staat aan den heer van Hall ontwringen zal. Geheel het verkiezingswerk, gelijk het door de partij der beweging is opgezet, streeft daarheen om den heer Groen op den voorgrond en weldra in het ministerie van Binnenlandsche Zaken te brengen. Lees al wat er thans uitkomt; het [illegible] zeggen: [illegible] doen [illegible] kreet van »*Nederland en Oranje*" eigenlijk neerkomt op een anderen kreet, dien velen niet hebben vermoed, veel minder verwacht; namelijk op dit: »leve de heer Groen van Prinsterer!" Het is eene heerlijke mystifikatie.

De aap is welligt te vroeg uit den mouw gekropen; anders kunnen de Protestanten er zich op voorbereiden, dat zij uit vrees voor de Bisschoppen, geraken onder de plak van den heer Groen. Die uitslag van de jongste agitatie zou haar waardig zijn.

Sommige revolutionnaire dagbladen in Frankrijk en in België hebben begrepen, dat hetgeen in Holland voorviel, voor hen eene schoone kans kon opleveren, om ten hunnent den verloren invloed te herwinnen, zoo ze er in slaagden hunne denkbeelden onder ons te doen zegepralen. Daarom zijn zij uitbundig in lofspraken op de koalitie, die het ministerie-Thorbecke heeft omver geworpen, en stellen zij alles in het werk om de vreesachtigen gerust te stellen aangaande de waarschijnlijke gevolgen der verkiezingen, zoo die in anti-konstitutioneelen zin mogten uitvallen. Zij sporen eenigen onzer aan om voor het ministerie-van Hall te stemmen, gelijk zij eertijds de Fransche nationale garde aanspoorden, om op de staatkundige maaltijden te roepen: leve de hervorming! hoewel zij zeer goed weten dat het hier eene geheel andere zaak geldt, dan de handhaving eener verandering van het ministerieele personeel.

De *Waakzaamheid*, *Protestantsche Courant*, drijft de stoutheid zoo ver dat zij ons het woord »*misdaden*" in den mond durft leggen, waar wij »*middelen*" geschreven hadden.

Wij hadden gevraagd of het oordeel vermetel zou zijn, als men vermoedde dat er plan bestaat, om dit ministerie door *dezelfde middelen* te handhaven, waardoor het vorig ministerie is omver geworpen.

Dit schreven wij in ons N°. van den 30 April. Heden, 14 Mei, geeft de *Waakzaamheid* eene aanhaling uit dat ons Nommer en laat ons zeggen:

»dat er plan bestaat om dit ministerie door *dezelfde misdaden* te handhaven, waardoor het vorig ministerie is omver geworpen."

En op grond van zulke inqualifiabele tekstvervalsching roept dan de *Waakzaamheid* uit:

»Wij noemen het geschrijf van de *Tijd* boosaardig en vuil."

Wij hebben daarop niets te antwoorden, maar beroepen ons op de loyauteit zelfs van onze tegenstanders.

Wij hebben dezer dagen bevonden, dat verscheidene kiesgeregtigden onder de Katholieken van de hoofdstad geen stembillet hadden ontvangen; van den anderen kant berigt men ons, dat een stembillet is afgegeven aan een Protestant, die niet kiesgeregtigd is en nooit geweest is.

Ziehier wat men ons schrijft:

»Heden naar de beurs gaande vernam ik van een mijner vrienden, dat hij dezen morgen den buurtmeester ...., ontmoette, die hem verhaalde, dat hij een stembiljet had [illegible] bij iemand, aan wien hij eenigen tijd geleden een briefje had afgegeven ter opneming zijner [illegible] in het gasthuis.... De buurtmeester had hem gevraagd: hoe het mogelijk was dat hij stemgeregtigde kon wezen? doch hij zeide dit niet te weten. Denkelijk weder een abuis op het stadhuis; maar de man is Protestant en niet bemiddeld, dus denkelijk geschikt om naar welgevallen te stemmen. Zouden er welligt meerdere zulke stemmers gefabriceerd zijn, om de bij ongeluk overgeslagenen der onzen te vervangen?"

Bij onzen uitgever is verschenen een zeer geestig, en, naar men voorspellen mag, zeker doeltreffend stukje getiteld: *Een* [illegible] bewezen heeft, welk onomstootelijk regt de Katholieken hadden op de herstelling van hun geregeld kerkbestuur; nu de woordspeling van het Kamerlid is komen te vervallen, en er geen subtiel onderscheid meer gemaakt kan worden tusschen *fait accompli* en *fait consommé*; nu de Bisschoppen er ZIJN — bekennen wij gaarne, dat het ons zeer aangenaam was eens eene uitspanning voor den geest te vinden in de lezing van deze vernuftig geschreven en met talent gekleurde brochure. Zij behandelt en weêrlegt, in den vorm van eene Noord-Brabantsche herbergkonferentie, de meeste bezwaren, die tegen de kerkregeling der Katholieken zijn ingebragt. Het is hier het kluchtspel, dat tot besluit dient op het ernstig Tooneelspel der regtsbepleiting, zoowel als op de luidruchtige melodramatische Komedie der volksbeweging. Intusschen ontbreekt in het kluchtspel ook het gemoedelijk en humoristisch-gevoelig element niet: integendeel — er wordt veel gelagchen met de dwaze beschuldigingen, zoo tegen het verdrongen Ministerie als tegen het niet verdrongen Bisschopsbestuur ingebragt, maar tevens wordt er hulde gedaan aan de [illegible] denkenden onder onze protestantsche landgenooten, [illegible] zich zoo kordaat [illegible]

ter verwerving van de regten en vrijheden, allen Nederlanders bij de Grondwet verzekerd; tevens wordt er een akte van eerbied en verknochtheid den Koning opgedragen, in wien alle welgezinde Nederlanders voortgaan te zien den wettigen Souverein des lands, en geenszins het hoofd eener aan alle partijkansen blootstaande faktie.

En inderdaad — de gebeurtenissen der laatste weken hebben duidelijk in het licht gesteld, wie, onder de Protestanten, met de Katholieken, den naam verdienen van konstitutioneelen, van regtschapen voorstanders eener orde van zaken, buiten welke in Nederland geen vrede, geene eensgezindheid, geene welvaart denkbaar is. Wáár elders, tot heden zonder stoornis, eene meer autokratische rigting moge zijn ingevoerd — in Nederland mag de Grondwet van 1848, gelijk zij opgevat en toegepast werd door het ministerie-Thorbecke, geëvenredigd genoemd worden aan de behoeften des volks, aan de natuurlijke regten der verschillende volksbestanddeelen. De rustige en bedachtzame Nederlandsche natie is misschien meer dan eenige andere geschikt voor een konstitutioneel bestuur, liberaal in den goeden zin des woords. Wanneer er in Nederland wanordelijkheden geschieden, wanneer de tegenwoordige beweging zich lucht geeft in hatelijke geschriften en in ongewone volksdemonstratiën, dan geschiedt dit niet met de liberale Grondwet in de hand, maar met de liberale Grondwet onder de voet. Het vredenlievende volksdeel daarentegen betoont zich de liberale Grondwet volkomen waardig.

Het *Dorpspraatje*, naar aanleiding waarvan wij deze opmerking nêerschreven, verdient de belangstelling van al onze lezers, zoo van Protestanten als Katholieken. Als wij ons niet bedriegen, verraden kennelijke trekken van stijlgelijkheid met het geestig *Theepraatje over het Placet*, dat de geheimzinnige auteur van dit in der tijd zoo veel gelezen vlugschrift, ook wel de schrijver van dit *Dorpspraatje* zou kunnen zijn. Wij hopen, dat de opsteller voort zal gaan ons van tijd tot tijd op zijne *Praatjes* te vergasten, al zijn de belangen, die hij daarin ter harte neemt, ook niet van den aard als het *Placet* en de *Bisschoppen*.

Uit eene partikuliere korrespondentie, aan de *Emancipation Belge* uit Rotterdam toegezonden, dato 9 Mei, ontleenen wij het volgende:

»Gij hebt wel gedaan met de twee artikelen over te nemen, gepubliceerd door het dagblad de *Tijd*, en handelende over de staatsstukken, gewisseld tusschen het Hof van Rome en de Nederlandsche regering, betreffende de herstelling der bisschoppelijke hierarchie. Hetgeen in die artikelen gezegd wordt, is genoeg om het zoo klaar als de dag te maken, dat de Heilige Stoel door te handelen gelijk hij gehandeld heeft, niet een duimbreed is gegaan buiten de grenzen van zijn regt en der betamelijkheid. Wat deze laatste betreft, het ministerie van Hall is er minder getrouw aan geweest. Door dokumenten, die in geen geval bestemd waren het licht te zien, aan de publiciteit prijs te geven, mag men vragen of dat ministerie zich niet heeft schuldig gemaakt aan eene onverantwoordelijke verwaarloozing van den eerbied, dien de regeringen elkander wederzijds schuldig zijn? En nu welk eene buitenlandsche regering zou vriendschappelijke betrekkingen willen onderhouden met een bewind, hetwelk niet schroomt om openlijk de allereerste beginselen der diplomatieke betamelijkheid te kwetsen? Doch laten wij ons niet langer ophouden bij deze zoo echt ridderlijke handelwijze van den tegenwoordigen minister van Buitenlandsche Zaken.

»Het is meer dan waarschijnlijk, dat het ministerie van Hall-Donker slechts een ministerie van overgang zal wezen. Maar welke mannen zullen er voor in de plaats komen? Ziedaar de vraag. Wij wagen het te gissen. Vooreerst dient gij te weten, dat de koalitie het onmogelijke beproeft om de natie wijs te maken, dat de Koning zich tot *partijhoofd* heeft verklaard, door het antwoord, hetwelk hij gegeven heeft aan de deputatie der Amsterdamsche Protestanten, en door de grieven, welke de adressanten tegen het ministerie-Thorbecke opsomden, ook tot de zijne te maken. Trouwens wat was op de protestantsche manifestatie des Konings het antwoord der koalitie, die het konstitutionnel ministerie heeft omver geworpen? Zij heeft als leus voor de aanstaande verkiezingen de wapenkreet aangeheven van: *Oranje boven, leve Oranje!* Het gevolg hiervan is dat allen, die voor het tegenwoordige ministerie stemmen, de voorstanders zijn van het Huis van Oranje; zij daarentegen die stemmen voor de kandidaten der konstitutionele partij, zullen worden beschouwd als aan dat Huis vijandig, en geneigd om zamen te spannen ter omverwerping der dynastie.

»Uitgaande van dit standpunt, kan het niet roekeloos geacht worden te zeggen, dat, zoo de koalitie haar doel bereikt, wij hier allen ten naastebij teruggevoerd zullen worden naar den toestand, waarin we tegen het einde der 18e eeuw verkeerden. In welk een treurigen toestand bevond zich toen niet het huis van Oranje, onderworpen als het was aan al de lotwisselingen der partij, waaraan het zich ten hoofd had gesteld. Zoolang zijn partij triomfeerde, was ook dat Huis magtig; maar wanneer die partij geslagen werd, hoedanig was dan zijn lot? Hier moge de geschiedenis antwoorden.”

Wij mogen niet onopgemerkt laten, onder welk gezigtspunt de Nederlandsche quæstie door de Berlijnsche *National-Zeitung* beschouwd wordt. Onder den titel: *Die Staatskrise in Holland* heeft zij twee artikelen openbaar gemaakt, die in Duitschland zeker een diepen indruk zullen te weeg brengen, en waaruit wij eenige volzinnen hieronder mededeelen, zonder daarom echter geacht te willen worden, met al het daarin gezegde in te stemmen. Wij zijn, integendeel, daar ver af. Voor onze lezers zal het overbodig zijn bepaaldelijk aan te wijzen, in welk opzigt wij van de *National-Zeitung* in zienswijze verschillen; en wij kunnen er daarom zonder meer toe overgaan haar het woord te geven.

Aldus spreekt zij:

»In hare opgetogenheid, dat zij verlost zijn, van den fatalen, onbuigzamen, stroeven, ernstigen Thorbecke, die bezield is niet met de doktrinaire professors eigenzinnigheid, maar met den oud-hollandschen hardnekkigen onafhankelijkheids-zin, welke nimmer vergeet, dat Hunne Hoogmogenden, de heeren Staten-Generaal ten allen tijde eene onafhankelijke zelfstandige magt zijn geweest sedert den strijd voor de onafhankelijkheid — in die opgetogenheid verzuimt de Kamarilla aan de toekomst te denken; vooral vergeet zij, dat zij het door hare kuiperijen zóóver gebragt heeft, dat de wederoptreding van Thorbecke, — die toch nog wel eens noodzakelijk kan worden, — voor de kroon tot eene onmogelijkheid is gemaakt, alsmede aan welke gevaren zij land en kroon blootstelt. Doch wanneer heeft eene Kamarilla zich door diergelijke beschouwingen laten wederhouden.

. . . .

»Daarentegen moet nu in deze maand de verkiezing der Nieuwe Kamer plaats hebben — door eene hartstogtelijke in beweging gebragte natie. De liberale partij, welke zekerlijk de helft harer krachten heeft verloren door den afval der Protestanten, die aan de overheersching en bevoorregting van het Protestantismus de voorkeur geven boven vrijzinnige grondstellingen en inrigtingen, vrije handelspolitiek en materieele verbeteringen volgens gelouterde oekonomische beginselen, vereenigt zich tegen het nieuwe ministerie met de katholieke partij. Er zijn slechts twee gevallen mogelijk, beide even ongunstig voor het land, en niet zonder hagchelijkheid voor de kroon.

»Zoo de ultra-protestantsche partij het onderspit delft, dan heeft het ministerie door zijne roekeloosheid de kroon en het arme vaderland in eene verwikkeling gebragt, waaruit geene andere oplossing overblijft dan de terugroeping van Thorbecke, waartoe de thans regerende Koning echter, na hetgeen is voorgevallen, niet kan overgaan, zoodat men in den lande reeds uitziet naar eene andere eventualiteit. Voor *coup d'état's*, zoo als in Frankrijk, is het in Holland geen terrein. Dit is voorzeker een kritieke toestand. Heeft de Kamarilla daar niet aan gedacht, zoo bewijst dit hare ongeschiktheid en verblinding; heeft zij daaraan gedacht, dan heeft zij aan alles gedacht, behalve aan het heil des lands en het geluk van den Vorst.

»Grijpt het tegenovergestelde geval plaats, zegeviert het fanaticke Protestantismus, dan zendt het eene ultraroyalistische meerderheid in de Kamer, welke onvermijdelijk tot eene vreesselijke reaktie in oligarchischen zin moet overgaan en tot herstel van oud-Holland, met zijne oligarchische aristokratie van patriciers. Daar echter het aantal en de moed der Katholieken hebben toegenomen, en daar het echt vrijzinnig element van zoodanige restauratie een afschuw heeft, gelijk de »geuzen” van de Spaansche inquisitie, zeer sterk, vastberaden en tot tegenstand gereed is, zoo zou men in der daad, in de uitbarsting van eenen burgeroorlog het einde der misdadiglijk bewerkte staatskrisis moeten zien.

»De fanatiek protestantsche partij is overigens reeds van de eerste verrukking over de nederlaag van den liberalen Thorbecke bekomen; zij begint reeds bekommerd te worden dat het der hofpartij evenmin als het nieuwe ministerie ernstig te doen is om de hierarchie te weeren. De opgeruide Protestanten hadden in hunne adressen meest slechts welstaans halve van hunne verdraagzaamheid gesproken, en hun misnoegen over den kwetsenden *vorm* der pauselijke allokutie op den voorgrond gesteld. Doch hunne ware innerlijke meening was dat de Katholieken moesten worden terug gebragt tot den voormaligen toestand van afhankelijkheid van het Protestantismus.

»Het ministerie en de hofpartij zien in, dat een terugkeer tot deze oude politieke en godsdienstige ongelijkheid onmogelijk is; zij vatten daarom de in de protestantsche adressen en aanspraken gebezigde zachte formulen, als ernstig gemeend op, en zij zeggen: »Wel zeker! wij zullen den *vorm* verbeteren; wij zullen dien *vorm* terugnemen.” Het gevolg daarvan zal wezen, dat de protestantsche partij weldra zal zeggen: »*maar het was eigenlijk de* ZAAK, *die wij afkeurden;*” en wanneer dan het nieuwe ministerie eenvoudig dezelfde zaak will geven als het vorige, enkel met veranderde vormen: dan zullen de ultra-Protestanten ook het huidige ministerie omver werpen.

»Alzoo is met tamelijke zekerheid de val van dit ministerie op een niet al te verwijderd tijdstip te voorzien, het geschiede dan hetzij door de katholijk-liberale unie, hetzij door de ultra-Protestanten, wanneer deze inzien dat zij door eene intrigue en door eenige jaloersche, in hunne eerzucht te leur gestelde, pseudo-liberalen tot een werktuig zijn gebezigd.

»Kwamen dan naderhand de ultra-Protestanten zelven aan het roer, dan zijn de gevolgen volstrekt niet meer te berekenen.

Wij lezen in een brief van een Protestant, die niet bevreesd is voor de Roomsche Bisschoppen, gerigt aan den *Tijdspiegel:*

»Ik bid u, onderwijs mijne botheid, ik zie geen kwaad, ik vrees geen gevaar. De bisschoppen zullen het Protestantismus niet schaden. Indien dit werk uit menschen is, zoo zal het gebroken worden, maar indien het is, de handhaving van het echt Christelijk beginsel der vrijheid, dan is het uit God en kan door al het geweld der wereld niet gebroken worden. De goede zaak van het Protestantismus behoeft geene hulp van kranke steunselen, zij bezoedelt zich door verbittering, zij verloochent zich zelve door onverdraagzaamheid. — Dit is het kwaad, dat in onzen boezem wortelt, dit is het gevaar, dat dreigt. — De waarheid blijft; maar de twist- en oordeelzucht is een kanker, die tegen de Protestanten getuigt. Ons komt het toe voor te gaan op het pad der verdraagzaamheid en zachtmoedige liefde, in strikte eerbiediging van des broeders regt en overtuiging. Deze gezindheid ontbreekt zoo velen; met bange ontroering zie ik de hartstogtelijke opgewondenheid der menigte door onzinnige verbittering opgewekt en aangevuurd; zeg mij toch, gij, die u gaarne bezig houdt met de bespiegeling ook onzer kerkelijke aangelegenheden, of gij deelt in den panischen schrik, dien de heilige vader ons Nederland heeft aangejaagd, of gij in waarheid gewigt stelt in de schrikbeelden, waarmede de voorgangers het volk beroeren? Zeg mij, wat ik te vreezen heb van den bisschop? Mogt gij soms met mij twijfelen aan de gegrondheid der opgeworpene bekommering, ontzeg dan ook uwe medewerking niet aan de goede zaak der bevrediging en der verbroedering. Het welzijn des vaderlands is in gevaar. Onze dierbaarste regten worden bedreigd, niet door magtelooze bisschoppen, maar door moedwillige verblinding van hatelijke partijschap.

»Dat de uitkomst den haat beschame.”

De *Kerkelijke Courant* deelt ons het volgende stuk mede:

»'s Gravenhage, 10 Mei. De Algemeene Synodale Kommissie der Nederlandsche Hervormde Kerk heeft hare aandacht gevestigd op het misbruik, dat in sommige dagbladen van den *Herderlijke brief* is gemaakt. Dit heeft haar geleid tot zeer ernstige overwegingen, of zij het van haren pligt en hare roeping moest achten, daartegen openlijk te protesteeren; zij heeft dit echter geoordeeld te zijn beneden hare waardigheid en het buitendien onnoodig gerekend, daar de dagteekening van den *brief* van 22 April in openbare tegenspraak is met het laaghartig vermoeden, alsof deze vergadering bedektelijk invloed heeft willen oefenen op de verkiezingen, die eerlang het gevolg zullen zijn van het Koninklijk besluit, dat eerst den 26 daaraanvolgende geteekend en bekend is gemaakt den 27 April; redenen waarom zij gemeend heeft zich te moeten vergenoegen met de betuiging van leedwezen, dat in die bladen geschied is, wat in den *Herderlijke brief* ernstig is afgekeurd, dat namelijk onheilig vuur op den altaar is gebragt, en staatkundige twisten en partijen zijn gemengd in hetgeen naar het oordeel der Synodale Kommissie, blijkens hare handelwijze, alleen tot kerkelijk en godsdienstig gebied behoord.” ....

De Vice-president der Algemeene
Synodale Kommissie voornoemd,
J. S. Won.

Wij hebben met diep leedwezen de tijding uit Rome ontvangen, dat de Hoog Eerw. Pater J. [illegible], generaal der Societeit van Jesus, op [illegible] dezer, des morgens ten elf ure, is overleden. Eene hartziekte maakte een einde aan zijn leven. Ons leedwezen zal door alle kinderen der Katholieke Kerk ten innigste gedeeld worden. Zijne ziel ruste in vrede!

Wij hopen spoedig op het verdienstelijk leven van den diep vereerden overledene terug te komen.

Met bijna eenparige stemmen zijn door verschillende *Kiesvereenigingen* in het distrikt Nijmegen geproklameerd, de beide vroegere vertegenwoordigers van dat distrikt: Jhr. G. E. G. C. K. DOMMER VAN POLDERSVELDT en Jhr. J. A. C. A. van NISPEN van SEVENAER.

TILBURG, 13 Mei. Vele invloedhebbende kiezers hebben aan hunne mede-stemgeregtigden aanbevolen de kandidatuur van de heeren:

Mr. E. J. H. BORRET, te Maastricht, en
Mr. P. J. J. HOLLINGERUS PIJPERS.

Den *Noord-Brabanter* wordt uit Tilburg geschreven dat door velen in plaats van den heer Hollingerus Pijpers wordt aanbevolen de heer:

Mr. A. F. X. LUIJBEN.

Wij meenen aan onze vrienden in het kiesdistrikt van Hoorn nogmaals *allerdringendst* te moeten aanbevelen de kandidatuur der heeren:

Mr. A. S. van NIEROP, en
Jhr. Mr. P. van AKERLAKEN.

In het distrikt Leiden worden tot Kandidaten der Tweede Kamer van de Staten-Generaal aangewezen:

Mr. J. R. THORBECKE en
Mr. P. P. VAN BOSSE.

De beeldhouwer Frans Donders Reinh. Hz alhier, heeft van de kommissie tot daarstelling van het standbeeld van den graaf van Megen (Karel van Brimeu), uit erkentelijkheid zijner verdienste in het bijtelen van dat beeld, een gouden zegelring ontvangen, voorzien van het wapen des graven van Megen, vergezeld van een gedicht, door al de leden der commissie geteekend. (*N.-Br.*)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 12 Mei. Bij het Wetgevend Ligchaam schijnt het wets-ontwerp tot herstel der doodstraf en dat tot het verleenen eener nationale belooning van 300,000 frs. aan de weduwe van den maarschalk Ney, veel tegenstand te ontmoeten.

— Eergisteren zijn bij de Wetgevende Vergadering drie wets-ontwerpen ingekomen, waaronder een tot herstel der artikelen van de strafwet nopens aanslagen en beleedigingen tegen den Keizer of zijn Huis.

ENGELAND.

LONDEN, 13 Mei. De groote tentoonstelling te Dublin is gisteren door den lord-stedehouder van Ierland plegtig geopend, in bijzijn van ten minste 10,000 personen.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 13 Mei. H. M. de koningin-weduwe der Nederlanden is eergisteren te Maagdenburg aangekomen, van waar zij, met de hertogin van Weimar, hare reis naar Weimar heeft voortgezet.

BERLIJN, 13 Mei. Alhier is het gerucht in omloop geweest, dat Koning Leopold voornemens zoude zijn, om weldra ten gunste van den hertog van Brabant, de regering neder te leggen.

— De koning heeft den President van den ministerraad gelast heden de zitting der Kamers te sluiten.

ITALIE.

Men schrijft uit Rome dd. 4 Mei, dat Z. H. de Paus zich den 7 naar Porto d'Anzo zou begeven, om daar een 14 dagen te verblijven.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 14 Mei.

OVERZIGT DER WEEK.

KOFFIJ. Er heeft zich eenige meerdere vastheid in de markt vertoond, met enkele omzettingen in *Java* tot 30 cs. voor goed ordinair en 30½ cs. voor goed ordinair blank.

THEE. Blijft voor konsumtie gevraagd tot iets verbeterde prijzen.

TABAK. Voor *Noord-Amerikaansche* soorten worden steeds zeer vaste prijzen besteed. De omzettingen uit de eerste hand hebben deze week bedragen 74 vaten *Maryland* en [illegible] *Kentucky*, waarvan de [illegible] verminderd is. Met *Sigaren* [illegible] veranderde prijzen. — Tegen 31 dezer [illegible] pakken en 2 kisten *Manilla*, 100 ceroenen *Embalema*, 56 pakken *Java* en 50 ceroenen *Giron*.

KATOEN. Dezer dagen zijn afgedaan 800 pn. per *Ella* van Charlestown; voorts 603 pn. per *Ithona* van New-Orleans, met nog 30 pn. Surinaamsch alles tot zeer vaste prijzen.

SUIKER. *Ruwe*. De eergisteren te Rotterdam gehoudene veiling bij de N. H. M., over 59818 kranjangs *Java* is zeer kalm afgeloopen. De daarin besteedde middelprijzen, zijn geweest voor goed tot fraai, *Standart* N° 7 *f* 26¾, N° 8 *f* 27½, N° 9 *f* 28¼, N° 10 *f* 28¾, N° 11 *f* 29½, N° 12 *f* 30½, N° 13 *f* 31, N° 14 *f* 31½, N° 15 *f* 32, N° 16 *f* 32¾, N° 17 *f* 34, N° 18 *f* 34½, N° 19 *f* 34½, zijnde *f* ¾ a *f* 1 onder de Maartveilingsprijzen, en daar de fabriekanten zich daarbij genoegzaam hebben voorzien, zoo zijn eenige in dezelfde verhouding aangebodene zeilende partijen, onverkocht gebleven. — *Geraffineerd* voor *uitvoer*. Tot de bestaande prijzen met zeer weinig kooplust. — In *Consumtie* zijn de prijzen onveranderd gebleven, op onze voorgaande notering.

SPECERIJEN. De prijzen van alle soorten houden zich vrij goed staande, zelfs zijn prima *Notenmuskaat* tot 208 a 210 cs. zeer weinig ter markt. — *Foelij* C & D 202 a 205 cs. — *Nagelen*, *Amboina* N° 1 45 cs., N° 2 44 cs., N° 3 43 cs.

GEDROOGDE FRUITEN. *Rozijnen* hebben eene sterke reactie in de prijzen ondergaan: *Smirna* nominaal en voor nieuw *Samos* heeft men niet hooger dan *f* 10½, nieuw zwart *f* 9 bij partij kunnen bedingen; de meeste houders zijn echter van de markt en verlangen hoogere prijzen. — *Krenten* blijven willig gestemd in de jarige soorten; de nieuwe daarentegen minder begeerd. — Eene directe aanvoer nieuwe *Patras* wordt spoedig aan de markt verwacht.

RIJST prijshoudend. Voor 1000 balen ongepeld *Arracan* heeft men *f* 6 besteed, terwijl de gepelde soorten tot onveranderde prijzen steeds goed van de hand gaan.

POTASCH. Zonder de minste verandering met zeer weinig handel.

DROGERIJEN. *Gom Copal*, *Damar* en *Elastic*, alsmede *Steranijs* voor uitvoer met eenige vraag. — *Palmolij* prijshoudend met weinig voorraad. Eene partij *Chinesche Kaneel* in kisten is tot 72 cs afgegeven, Dito in Matjes tot 68 a 69 cs. zeilende te koop. — *Cassia Vera* zonder vraag en nominaal op 29 a 30 cs. — De gisteren geveilde 78 vaten *Curaçao Schillen* zijn van 30 tot 60 cs. opgehouden, zijnde inferieure kwaliteit.

VERFWAREN. *Indigo*. Blijft in eene zeer vaste stemming; de handel daarin bepaalde zich echter tot kleinigheden, tengevolge van den geringen disponible voorraad. — Twee partijtjes te zamen 21 kisten privaat aanvoer zijn te Rotterdam binnen en zullen spoedig ter markt komen. — *Cochenille*. Geheel onveranderd, daarvan zijn de omzettingen zeer gering, onder veilingskoers is echter niet te koop. — *Verfhouten* zonder de minste verandering, de handel daarin bepaalde zich tot kleine postjes voor uitvoer. — 25 Ton *St. Domingo Campêche hout* zoude van boord af welligt tot *f* 3 $\frac{7}{16}$ eerste hand te koop zijn, opgeslagene partijen a *f* 3⅝ misschien a *f* 3½ te koop. — *Quercitron*. Met maar zeer weinig vraag, onder onze notering is echter niets te koop. — *Harst*. 100 vn. zijn met *f* 3¼ Entrepôt betaald, daarvan zijn diverse partijen naar hier onder weg. — *Terpentijn-Olij*. Ofschoon de handel hierin niet groot is, heeft zich de stemming bij de houders iets verbeterd en dringen dezelve ook voor zeilende partijen minder tot verkoop. — *Divi Divi*. Ter vervulling van dadelijke behoeften werden kleine partijen ter uitvoer met *f* 5 betaald. — *Zwavel*. 20 Tons goede *Secunda* zijn met *f* 4 zeilend betaald. — Eene lading cirka 200 Ton zeilend zoude tot *f* 4¼ welligt tot *f* 4⅛ te koop zijn. — 200 kisten geraffineerd in stangen zeilend à *f* 6¼ te koop. — *Lood*. Blijft zelfs tot *f* 14 maar zeer weinig kooplust genieten. — *Meekrap* begint meerder attentie te trekken, de handel was dan ook iets grooter en prijzen wel zoo vast te beschouwen.

STERKE DRANKEN. *Arak* met meerdere kooplust. — Te Rotterdam zijn 98 leggers voor hier afgedaan. — *Genever* 100 °/₀ eerste soort *f* 19½, tweede soort *f* 18½. — *Moutwijn* 91 °/₀ *f* 15½ pr. Vat a kont.

METALEN. *Banca Tin* tot *f* 68½ gelaten. — *Koper*. *Kroon* en *Demidoff* tot *f* 73 in loco te koop; zeilende iets lager aangeboden. — *Oud Scheepblad Koper* tot *f* 110 verkocht.

HONIG. *Havana* op *f* 13½ E. gehouden. — Inlandsch geel WAS onveranderd op *f* 90.

VETWAREN. *Truan* prijshoudend; *Walvisch f* 39; *Robben f* 38 E.; *Berger* bruin *f* 46, blank *f* 60. — *Patentolij f* 37½ a *f* 38 a kontant. — *Talk*, zeer weinig voorhanden, houdt zich op *f* 31½ a *f* 32 voor Petersburger geele *Kaarsen*. — *Inlandsch Smeer f* 29; *Amsterdamsch f* 29½. — *Ansjovisch*. De begonnen vangst blijft nog zeer matig en de prijzen nominaal.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 14 Mei. Heden bij partij verkocht van Rogge: 120 ℔ ger. Odessa *f* 186; 125 ℔ Burgos *f* 203.

MIDDELBURG, 12 Mei. Tarwe, gewone goede soorten *f* 7,70 tot 8, mindere *f* 7,15 a 7,60 naar kwaliteit; puike jarige Walchersche *f* 10,80 en 11, puike Nieuwe Walchersche *f* 10, puike Walchersche *f* 8,40 a 9, gewone soorten *f* 7,15 a 8 naar kwaliteit. — Rogge, puike *f* 6,90 a 7. — Gerst. Puike zware Winter *f* 5,20, ligte *f* 5. — Puike Zomer *f* 4,90, ligte *f* 4,70 a 4,80. — Walsch. Witte [illegible] *f* 10,75 a *f* 11,25; Dito Paardeboonen *f* 5,90 a 6; Dito Groene Erwten *f* 8,50 tot 8,75, groote *f* 9,50 a 9,75. — Koolzaad *f* 11,50 tot 11,75. — Raap-Olie *f* 38; Patent-Olie *f* 40. Lijn-Olie *f* 33,50 pr. Vat. — Lijn-Koeken *f* 10 pr. 104 stuks.

ANTWERPEN, 13 Mei. *Koffij*. Er zijn gedaan 800 b. Domingo en 160 b. Brazil.

Granen onveranderd.

Huiden zonder handel, doch de markt blijft ferm.

LONDEN, 12 Mei. *Ruwe* gevraagd tot volle prijzen met weinig verkooporders. *Gestampte* onveranderd en gezocht.

Koffij: Native Ceylan wordt op volle prijzen gehouden, echter gaat er weinig om: Plantage ferm en vrij gezocht.

LIVERPOOL, 12 April. *Katoen*. De markt is ferm als gisteren. Verkoop 7,000 b.

BORDEAUX, 10 April. Voorloop, de 3/6 is 50 c. hooger [illegible]

[illegible]

ANTWERPEN, 13 Mei. [illegible] 5 pc. 99, 1848, 99; Spanje 1—3 pc. 23 $\frac{7}{16}$; Binnenl. 3 pc. 43⅛; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 86⅛.

PARIJS, 13 Mei. Fransche 3 pc. 81,85, id. 4½ pc. 104,2, Bank-Aktien —,—; Belg. 1840/42, 5 pc. —; 4½ pc. —; 2½ pc. —; Napels 5 pc. —,—; Spanje 1—3 pc. 24⅛; Buitenl. 3 pc. —; Binnenl. 3 pc. 44¼; Holl. 2½ pc. —; Piemont 5 pc. —,—; Portugal 4 pc. —; Romeinen 5 pc. —; Rusland 4½ pc. 102⅝; Metall. 5 pc. 87¼.

MADRID, 6 Mei. Spanje 3 pc. 44¼; 1—3 pc. 24; Cert. Coup. —; Bank S. Fernando —.

LONDEN, 13 Mei. Cons. kont. 100¾ a 100⅞; op tijd 100¾ a 100⅞; Braz. 100½ a 101; 1829/39 102 a 102½; Den. 3 pc. 84 a 86; 5 pc. 105¼ a 106; Ecuad. 6 a 6½; Gren. 23 a —; Uitgest. 10⅞ a 11⅛; Mexiko Nieuwe 26⅜ a —; Peru 4½ pc N. 87½ a 88½; Uitgest. 65 a 66; Rusl. 1822 5 pc. 119½ a 120½; (N.) 4½ pc. 104½ a 104¼; Portugal 5 pc. — a —; 4 pc. 39½ a 40½; 3 pc. — a —; Spanje 1 pc. 24 a —; 3 pc. 48¾ a 49¼; Coup. cert. 6⅛ a —; Passive 5⅛ a 5½; Holl. 2½ pc. 65¾ a 66¼; id. 4 pc. 95¾ a 96¼; Venez. 38 a 39; Uitg. 16½ a 17½; Wissel op Amsterdam *f* —.—; Grieken 1824 10; 1825 9.

BERLIJN, 12 Mei. Schuldbr. 3½ pc. 93⅝; Loten 170; Rusl. Stiegl. 4 pc. 97¼; Pools. 4 pc. 92¾; Loten fl. 500 92½; Oost. Met. 5 pc. 89⅛; Amsterdam zigt 143¾p, id. 2/m. 143⅛ p.

HAMBURG, 12 Mei. Rusl. Cert. 5 pc. 105½; Oost. Met. 5 pc. 95¼; Spanje 1—3 pc. 22⅞; Binnenl. 3 pc. 40⅞.

FRANKFORT, 13 Mei. Met. 5 pc. 87⅞; A 5 pc. 87⅞; 2½ pc. 44½; Bank-Actien 1634; Darmst. Loten fl. 50 99¼; id. fl. 25 32½; Badensche Loten fl. 50, 70¾; id. fl. 35, 40½; Nassausche fl. 25, 29; Holl. 2½ pc. 64; id. 4 pc. 95; Sardinische 43⅞; Wissel op Weenen 110⅞.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

		13 Mei 4½ u. gebl.	14 Mei 4 u. gebl.	
NEDERL., Werkel. Sch. à	2½ pCt.	63⅝	63 $\frac{9}{16}$ a	63⅝
Dito Dito	3	75	75 $\frac{1}{16}$	
Dito Dito	4	94 $\frac{9}{16}$	94 $\frac{9}{16}$	
O. I. Leening 1844	4	94 $\frac{5}{16}$		
Amortis. Syndic.	3½	94		
Handel-Maatschappij	4½			
Aand. Rijn-Spoorweg.		102¾		
Aand. Holl. S. M.				
Obligatien		101¾		
BELGIE, Obligatien 1844				
Cert. bij de Belg. Bank.	2½	52⅞		
Dito bij Rotsch. en Volksv		52 $\frac{5}{16}$	52⅞	
FRANKRIJK, Obligatien	3			
SPANJE Nieuwe	1	23⅞	23 $\frac{13}{16}$	23⅞
Dito	3	48	48	
Dito Binnenl. à 6/m.		43 $\frac{9}{16}$	43⅝	
Coup. Bewijzen.		6 $\frac{7}{16}$	6 $\frac{7}{16}$	
Amortisable Schuld		5½		
PORTUGAL te Londen	5	41⅝	41 $\frac{11}{16}$	
Dito Dito	4	39 $\frac{5}{16}$	39 $\frac{7}{16}$	
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5	109¼	109¼	
Dito Dito 1828 en 1829		108		
Cert. bij d°. 1831 en 1833		97⅞	97⅞	
Dito	4½	101¼		
Dito bij *Hope*	4	93	93⅞	
Dito bij *Stieglitz en C°.*		92	92¼	
Dito bij id. 5de Serie	4			
Cert. te Hamburg	5	105⅞		
Inschrijving in Assignat.	6	73¾	73¾	
Cert. van dito		74		
POLEN, Certifikaten	4	87		
Dito Aand. à fl. 300				
Dito met Lot. à 300				
AMERIKA, Bank-Actiën		4 $\frac{15}{16}$		
PRUISSEN, Aand. met Lot. R. 50 *f*				
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt.	83 $\frac{5}{16}$	83 $\frac{1}{16}$	83¼
Dito 1847	2½	43	42 $\frac{13}{16}$	
Dito 1851	2½	42 $\frac{13}{16}$	42⅞	
Dito 1849	5	94	94	94⅛
Ween. Bank bij *Goll en C°.*				
Dito	4	70½		
Letter B	5	94	94	94¼
Aand. met Loting fl. 500	*f*			
Nieuwe dito	250			
NAPELS, Cert. *Lim. en Bouwer*	5 pCt.			
BRAZILIE te Londen 1824	5	99		
Dito Leening 1843	5			
Dito £ 200				
PERU	5½	86½		
MEXICO Nieuwe	3	25½		
VENEZUELA à £ 100	2½	[illegible]		
GRENADA à £ 100	2	[illegible]		
Dito Uitgestelde		10⅞	11	
ECUADOR à £ 100		[illegible]		

Grieken 5 pCt. 7½ a [illegible]

Handel en variatie waren heden hoogst onbeduidend 4 pCt. Russen waren echter ⅛ beter met zeer weinig handel.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt., Prolongatie 2½ pCt. Diskonto 2 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m. *f*	56¼		Livorno	2/m. *f*	39½
„	zigt „	56 $\frac{11}{16}$		Napels	„ „	81½
Bordeaux	2/m. „	56		Petersburg	„ „	1,85½
„	½/m. „	56¼		Weenen	6/w. „	32½
Madrid	3/m. „	246		Augsburg	„ „	35⅛
Cadix	„ „	247		Frankfort	„ „	98½
Seville	„ „	243		Hamburg	2/m. „	35
Bilbao	„ „	244		„	zigt „	[illegible]
Lissabon	„ „	41¼		Londen	[illegible]	[illegible]
Porto	[illegible]	[illegible]				
Genua	[illegible]	[illegible]				

[illegible]

[illegible] BINNENGEKOMEN [illegible]

TEXEL, 12 Mei. F. Jenssen, Louisa, Alexandria. — 13 Mei. B. J. Scherpbier, Argo, Cheribon. - J. M. Pfeil, Jacoba Helena, Batavia. - K. A. de Groot, Jacoba, Suriname.

HELVOET, 12 Mei. M. A. Overgaauw, Ida Elisabeth, Batavia, gesleept door de stoomboot Kinderdijk.

UITGEZEILD:

TEXEL, 12 Mei. J. Knaap, Zeevaart, Batavia. - H. B. Smit, Anna Jantina, Ancona. - R. J. Wever, Gezina Bertha, Napels. 13 Mei. G. E. Jonker, Zwaanette, Livorno.

HELVOET, 12 Mei. F. W. Bosres Wells, Jacoba, Batavia. 13 Mei. J. Goedknecht, de Jonge Arie, Lissabon.

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Kapt. Kaleshoek, van Batavia naar Rotterdam, in Brouwershaven binnen, rapporteert gepraaid te hebben: Den 24 Maart, op 7° 57' Z. Br., 14° 53' W. L.: Eene bark, toonende Amsterdamsche N°. vlag, niet te onderscheiden, vermoedelijk Regina, kapt. Gerssen, van Banjoewangie naar Amsterdam.

Den 28 Maart, op 49° 31' N. Br., 11° 45' W. L.: Cornelia Catharina, kapt. Hagedoorn, van Rotterdam naar New-York.

Den 7 Mei, op 49° 30' N. Br., 5° W. L.: Wilhelmina Lucia, kapt. Carst, van Banjoewangie naar Amsterdam.

Den 28en Maart, bij Ascencion: [illegible]

Banjoewangie n. Dordrecht. Den 24en April, op 37° N. Br. 33° 40° W. L. Macao, kapt. de Groot, Samerang n. Rotterdam.

CARGA-LIJSTEN.

AMSTERDAM.

MACCAIO, Q hello, Newton 372 k. 343 barr., 1387 z. Suiker, Nederlandsche Suiker-Raffinaderij.

MATANZAS, John Wesley, Curtis: 3346 k. Suiker, Nederlandsche Suiker-Raffinaderij.

BANJOEWANGIE, Jakoba Helena, Pfeul. 7260 b. Koffij, 1976 kann. Suiker, 879 sch. Tin 1 partij Sapanhout en 2111 boss. Bindrottingen N. H. M.

— Wilhelmina Lucia, Corst 4530 b. Koffij, 2574 kann. Suiker, 778 sch. Tin en 3722 boss. Bindrottingen. N. H. M.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 14 Mei in lading naar:

Keulen	H. Felten, Coln N°. 1.
„	J. Noll, Josephine.
Mainz	W. Keller, Mainz N°. 1.
Duisburg	J. Otten, Johanna.
Manheim	J. M. Kimpel, die Harmonie.
Weesel	A. Balk, Alma.
Urdingen & Ruhrort	W. Willemsen, Borussia.
Dusseldorp & Neus	W. Wientjes, Niederrein N°. 2.
Ludwigh. & Heilb.	P. Kroll, Pauline.

AMSTERDAM, 12 Mei vertrokken:

Fankf., Coblentz en Manheim { W. J. Krom, Frankf. N. 24.

Rijnhoogte Arnhem 11 Mei 2 el 72 duim. Keulen 12 „ 11 vt. 6 „

ADVERTENTIEN.

(2879) Heden verloste voorspoedig van twee welgeschapen *ZOONS*, mijne beminde Echtgenoote JOHANNA MARGARETHA SCHRETLEN.

Leyden, 12 Mei 1853. H. J. OTTO.

Heden overleed tot mijne innige droefheid, mijn eenigst Zoontje JOHANNES THEODORUS HENRICUS, in den ouderdom van 10 jaar en 2 maanden.

Amsterdam, H. P. HUNCK.
den 11 Mei 1853. (2880)

Kiezers Vereeniging

DE

GRONDWET.

Bij de verkiezing van vijf Leden voor de TWEEDE KAMER, op Dingsdag 17 Mei 1853, stelt de Vereeniging aan de Kiesgeregtigden alhier voor, hunne stemmen uit te brengen op de Heeren:

J. C. BAUD.
Prof. **J. BOSSCHA.**
S. R. VAN FRANCK.
Mr. **M. H. GODEFROI.**
H. STOLTE.

Het Bestuur der Vereeniging,
B. DONKER CURTIUS, *Voorzitter.*
W. C. VAN VOLLENHOVEN, *Ondervoorzitter.*
A. VAN GEUNS.
C. HARTSEN.
H. RAHUSEN.
J. F. ALBERDINGK THIJM, *Penningmeester.*
R. DANIEL WOLTERBEEK, *Secretaris.*

(2867)

DE PILLEN VAN HOLLOWAY *zijn een zeker geneesmiddel voor aamborstigheid en zwaren hoest.*

In de koude, natte en mistige jaargetijden is de hoest en het vatten van koude meer algemeen dan in elk ander tijdstip, en de aamborstigen lijden alsdan ook merkelijk meer. Daarom houde men wel in het oog dat de pillen van Holloway de zwaarste aandoeningen van dien aard genezen. Men heeft dezelven beproefd onder verschillende omstandigheden en in verschillende luchtstreken, maar altijd bevonden het beste middel te zijn dat met mogelijkheid kan gebruikt worden. De bijzondere eigenschappen die zij bezitten zijn, dat zij de kwalen verligten, de vrije ademhaling bevorderen en aldus eene heilzame werking op de long hebben.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

Doosjes Pillen à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 7.75, *f* 15.50, *f* 23.50.

Potjes Zalf à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 8.15, *f* 15.90, *f* 23.90.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij

B. Adama, Apotheker, Heerengracht hoek Utrechtschestraat, N°. 22 te *Amsterdam*, bij A. P. Milius te *Utrecht* en bij J. Straatman, hoofd-depothouder te *'s Bosch*, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablishment.* (2748)

Eene versch aangevoerde partij Geconfijte Gember, *blank, kort* en heerlijk van smaak. Men ziet aan kist en pot dat ze nog niet open geweest zijn, zij dragen nog het cachet der primitive verpakking.

De bekende fijne Genua Olie met het etiquet Durazza is weder aangekomen.

Nieuw ontvangen Bordeaux Mosterd en Achards Indien.

Dubbel overgekookte Soya in zwarte Glaskruikjes is ook weder ontvangen.

Engelsche Mosterd, Zoutbroodjes, Pickles.

Al deze Voorwerpen, waarvan eenige gemankeerd hebben, zijn thans weder in het Verkoophuis en Dépôts te verkrijgen. (2882)

Aan eene R. C. Kostschool in Gelderland, met een klein en bepaald getal Leerlingen, waar ook buiten de lessen gestadig Fransch wordt gesproken, kunnen met Aug. a. s., door vertrek van een viertal Pensionnairen, na voleinde studie, weder zoo veel andere geplaatst worden. Het matige pension, de omvang van het onderwijs in talen en wetenschappen, de bijzondere tevredenheid der ouders en de vorderingen der leerlingen mogen tot aanbeveling strekken. Om nadere inlichtingen en prospectussen adressere men zich *franco*, lett. M. D. liefst voor 20 dezer aan het Bureau van *de Tijd.* (2857)

(2883)

Te Koop:

Een **KERK-ORGEL**, met twaalf Registers, in fraaije Eiken Kast. Prestant 8 voet, — Engelsch tin in het front. Te bevragen bij Gebr. Verhoeven te 's Bosch.

(2881) Zaturdag 14 Mei is aan Heeren Inteekenaren en verder door het geheele Rijk verzonden

een *Proefnommer van:*

DE WEEGSCHAAL,

Politiek Volks-Zondagsblad

waarvan het 1e Nommer zal verschijnen den 4 Junij 1853.

Abonnement: *f* 1.50 voor Amsterdam, *f* 1.75 franco per post voor 3 maanden; voor één maand 75 Ct. Advertentiën 10 Ct. per regel, met 35 Ct. voor 't zegel. Enkele proefnommers kunnen franko, met opgave van duidelijk adres en bijvoeging van 15 Ct. (ook aan postzegels) ontboden worden tot Woensdag avond (18 Mei) bij den Uitgever J. Berrendonk, Heisteeg te Amsterdam. (2881)

(2699) G. B. VAN GOOR te *Gouda*, debiteert met buitengewoon succes:

MARIA HAEZEBROEK.
DE HEDENDAAGSCHE KOOKKUNST,

OF DE WETENSCHAP OM

LEKKER en GOEDKOOP te ETEN en te DRINKEN

Gevolgd door een aanhangsel, waarin men eene menigte voorschriften vindt, die schier dagelijks in de Huishouding van toepassing zijn en wier deugdelijkheid door de ervaring is gebleken.

DERDE DRUK,

op nieuw nagezien en belangrijk vermeerderd en verbeterd door

J. P. GROS,

EERSTE KOK VAN WIJLEN Z. M. Willem I.

Prijs *f* 1.75; in linnen gebonden *f* 2.

Voor de meer dan gewone deugdelijkheid van dit Keukenboek pleit de totale uitverkoop van twee aanzienlijke oplagen, in minder dan 2 jaren. Behalve eene belangrijke vermeerdering en verbetering der talrijke voorschriften voor gewone en vastendagen, is er nog bijgevoegd eene opgave van TAFELMENUS enz., zoodat wij dit VOLLEDIG KEUKENBOEK durven aanbevelen aan Huismoeders en aan ieder, die belast is met het gereedmaken of aanrigten, zoo wel der eenvoudigste, als der uitgezochtste tafel, zijnde een zekere gids, met welke ook de minstkundige lekker en goedkoop kan eten en drinken.

Van de pers gekomen bij LUTKIE & CRANENBURG te 's Bosch, en in onze Dépôts verkrijgbaar gesteld:

Bezoeken bij J. Ch.

IN HET ALLERH. SACRAMENT DES ALTAARS,

door den H. Alphonsus de Liguori,

voorafgegaan door

Oefeningen voor het waardig ontvangen der

H. H. SACRAMENTEN.

Geheel nieuwe uitgave, zakformaat, 384 pag.

Bijzonder geschikt voor Prijsgeschenk.

Prijs: Bazaan verguld op snede	*f* 0 50
„ Geperst Linnen geknikt op snede . . .	„ 0.35

VOOR SCHOLEN EN INSTITUTEN.

Gesteendrukte Schrijfvoorbeelden,

in 4°. Cahiers van 5 vel druks.

Bewerkt naar de laatste methodes in zeven opklimmende nummers.

Prijs per dozijn Cahiers	*f* 1.20
„ 100 „	„ 9 00

Bij partijen met aanzienlijk Rabat. (2868)

Zóó wordt in de Roomsch-Katholieke Kerken gepredikt.

J. J. ARKESTEIJN EN ZOON, te 's Hertogenbosch, hebben uitgegeven en debiteren met veel succes onderstaande LEERREDENEN en PREKEN, tevens zeer geschikt voor huis-aandacht; dezelve zijn bij de voornaamste Boekhandelaren verkrijgbaar; in voorraad bij den Heer J. S. DE HAAS, te Amsterdam, Hoofd-Correspondent.

BONNARDEL, (M.) **GEMEENZAME PREKEN**, op alle Zon- en Feestdagen van het Jaar; naar de elfde Fransche uitgave, vertaald door een R. K. Priester, kerkelijk goedgekeurd, vijf deelen. Prijs *f* 12.50.

PAESSMAYER, (ANTON) **LEERREDEN** op alle Zon- en Feestdagen des Jaars, benevens **LEERREDEN** over eenige onderwerpen uit het Lijden van onzen Heer JESUS CHRISTUS; naar het Hoogduitsch, door H. J. SONJEE, R. K. Pastoor, kerkelijk goedgekeurd, vier deelen. Prijs *f* 9.

DOORENWEERD, (BARTHOLOMEUS) Korte Nagelatene **KERKREDEN**, naar aanleiding van OVERBERG'S Handboek, van de R. K. Godsdienstleer, om zich zelven en een ander te onderwijzen, kerkelijk goedgekeurd, drie deelen. Prijs *f* 6 50.

BEUGELS, (H. J.) **GEMEENZAME PREKEN** op de Zon- en Feestdagen van het Jaar, benevens: **MEDITATIEN** op het Lijden onzes Heeren JESUS CHRISTUS, kerkelijk goedgekeurd, vijf deelen. Prijs *f* 5.

GRETSCH, (ADRIANUS) **LEERREDEN** op al de Zon- en Feestdagen van het Jaar, naar het Hoogduitsch, door een R. K. Priester, kerkelijk goedgekeurd, zes deelen. Prijs *f* 9.

ZENGER, (C. F. J) **HOMILIEN**, op al de Zon- en Feestdagen van het Jaar, naar het Hoogduitsch, door een R. K. Priester, kerkelijk goedgekeurd, vijf deelen. Prijs *f* 7.50.

REYRE, (ABT) **KORTE PREKEN** op alle Zondagen, alsmede: **ONDERRIGTINGEN** over de voornaamste Feestdagen van het Jaar; naar het Fransch; door A. VAN MAASELAND, R. K. Priester, vijf deelen, kerkelijk goedgekeurd. Prijs *f* 4 50.

MAASELAND, (A. VAN) **ONDERRIGTINGEN** of Gemeenzame **LEERREDEN** over de Geloofsleer en de voornaamste pligten der Christenen, door een gezelschap van Geestelijken; naar het Fransch, kerkelijk goedgekeurd, twee deelen. Prijs *f* 3.

LAMBERT, (J.) **GEMEENZAME PREKEN** op al de Zondagen en op de voornaamste Feestdagen van het Jaar, om de Geloovigen en voornamelijk de Landlieden te onderrigten in de waarheden van de Godsdienst, en om hen tot de oefening der deugden op te wekken; naar de vierde Fransche uitgave, door A. VAN MAASELAND, R. K. Priester, kerkelijk goedgekeurd, twee deelen. Prijs *f* 2.75.

KONINGSDORFFER, **HOMILIEN** op alle Zon- en Feestdagen van het Jaar, vrijelijk gevolgd naar het Hoogduitsch, door een R. K. Priester, kerkelijk goedgekeurd, twee deelen. Prijs *f* 4 10.

☞ Met vertrouwen durven de Uitgevers bovenstaande **LEERREDEN** of **PREKEN**, niet slechts aan hunne Geloofsgenooten, maar aan alle *onbevooroordeelde Protestanten*, dringend ter lezing aanbevelen. Terwijl deze eenvoudige aankondiging tevens tot antwoord kan dienen op de lage en het Christendom zoo geheel onwaardige aantijgingen en annonces van den dag. (2878)

Te Amsterdam bij C. L. van Langenhuysen, Drukker en Uitgever.